

SLIMA SIRDĀS un *kovidpote*

Vai tas vispār ir apvienojams?! Šaubas tev joprojām neļauj spert izšķirīgo soli vakcinācijas virzienā.

♥ Anija Pelūde

Skaidro:

Dr. med. OSKARS KALĒJS

- Kardiologs, aritmologs P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Latvijas Kardioloģijas centrā.
- Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas fakultātes Iekšējās slimību katedras profesors.

– **Profesor, goda vārds, vairāki vīrieši man ir atzinuši: «Zini, bail vakcinēties. Sirdi ielikti stenti, un reāli bail no trombiem...»**

– Man arī ir pietiekami daudz pacientu, kuriem stentētas sirds vainagartērijas. Un pat vairāk – man ir draugi ar stentiem, un draugi, kā zināms, ir vislielākā vērtība. Viņiem un arī saviem labajiem čomiem es nekādā ziņā neieteiktu ko sliktu. Gluži otrādi – vēlos ar viņiem komunicēt vēl ilgus gadus, regulāri satīkties, uzspēlēt kopā bumbu. Un – viņi visi ir vakcinējušies.

No kurienes aug kājas stāstiem par briesmīgiem trombiem? Lielākā daļa šo divaino publikāciju nāk no

interneta portāliem vai tamlīdzīgiem avotiem. Ja patiešām ir reāla interese par *kovidu*, sirdi un trombiem, tad eksistē profesionālie medicīnas žurnāli, citējamā starptautiskā zinātniskā prese ar noteiktiem citējamības indeksiem. Tajā tu nevari nublicēt *kaut ko*. Jo augstāks ir šis indekss, jo stingrāka pārbaude, vai tiešām raksts ir zinātniski pamatots materiāls. Kā etalonu es varētu minēt *The New England Journal of Medicine (NEJM)* un *Journal of American Medical Association (JAMA)*. Tie abi ir mani galvenie informācijas avoti. Vēl *Journal of the American College of Cardiology (JACC)*. Šajos žurnālos nekādus brīnumus neierakstīs.

– **Bet par trombu risku pēc būtības...**

– 2020. gadā žurnālā *Journal of Thrombosis and Haemostasis* ir publicēta liela apjoma publikācija par Covid-19 infekciju un trombozes riskiem. Medicīnā jau sen zināma tāda Virhova triāde – trīs patoloģiski faktori, kas veicina trombu veidošanos. Pirmais – asinsvadu endotēlija jeb sienīgas bojājums. Otrais – asins plūsmas palēnināšanās jeb turbulence. Trešais – hiperkoagulācija jeb asins salīpšana, saķepēšana. Covid-19 infekcijas gadījumā tiek ietekmēta gan tā daļa, kas veicina koagulāciju, un arī trombocīti paši par sevi kļūst aktīvāki, gan regulatorās sistēmas daļa, kas cīnās pret šo pārmērīgo koagulāciju. Un vēl fibrinolīze – fibrīna, asins recekļu, šķelšanās, kas ir mūsu aizsardzības mehānisms – arī tā tiek traucēta. Tātad mēs droši varam teikt, ka tieši Covid-19 infekcija visai pārliecinoši veicina trombožu risku.

– **Infekcija, ne vakcīna?**

– Trīs lietas, kas, no kardiologa redzējuma, saslimstot ar *kovidu*, ir būtiski riskantas... Pirmā – cieš elpošanas virsma. Plaušu alveolārās šūnas kalpo par vīrusa galvenajiem ieejas vārtiem cilvēka organismā, tur tas replicējas un bojā audus.

Otra lieta – pieaug tendence veidoties asins recekļiem. Stenti parasti ir ielikti liela kalibra artērijās, bet šoreiz cieš sīkie asinsvadiņi. Tēlaini sakot, aizdambējas mazās ieliņas, ceļi, kas ir dzīvojamās masīvas. Mikrovaskulārā tromboze ļoti būtiski ietekmē normālu asinsriti daudzū orgānu sistēmās, cieš arī miokards jeb sirds muskuļi. Ja miokardam nav normālas asins cirkulācijas, tā šūnas vairs nespēj normāli darboties, jo, vienkārši runājot, tām nav, ko ēst. Uzreiz sāk attīstīties šūnu bojājumi, parādās sirds sūkņa funkcijas traucējumi. Nākamais – ja ir sirds sūkņa funkcijas traucējumi, rodas sirds mazspēja. Tajās